

NIEUWSBRIEF

Rundvee

OKTOBER 2026

In deze nieuwsbrief

Preventie longproblemen jongvee

Pagina 1

Landelijke IBR aanpak

Pagina 2

Fotosensibiliteit

Pagina 4

Even voorstellen & afscheid

Pagina 5

SCAN DE QR-CODE!

EN BLIJF OP DE HOOGTE!

✓ NIEUWSBRIEVEN

✓ LAATSTE UPDATES

✓ UITNODIGINGEN

Preventie longproblemen jongvee

Het najaar is weer aangebroken, de tijd dat veel veehouders plannen maken om de kalveren te beschermen tegen longproblemen.

Preventie van longproblemen berust op meerdere pijlers. Als eerste het **biestmanagement**. We kennen het principe “veel, vlug en vaak” al, de 3 V’s. Daarnaast is het heel belangrijk om de biest hygiënisch te winnen, bewaren en te verstrekken.

Ook een goed **stalklimaat** is een belangrijk fundament van kalvergezondheid: een goede temperatuur, een droog ligbed en goede ventilatie. Te weinig ventilatie geeft een hoge ammoniak concentratie in de stallucht, dat maakt de luchtwegen gevoelig voor infecties. Het mag ook niet tochten.

Door kalveren in vaste groepen te houden en ook zo te verplaatsen (**all-in-all-out**) voorkom je overdracht van ziektekiemen van oudere dieren naar de jongere kwetsbaardere groep. Hierdoor is de infectiedruk lager.

Vaccinatie is een belangrijke pijler in de preventie van longproblemen. Standaard kan gevaccineerd worden voor bescherming tegen Mannheimia haemolytica, BRSV en Para-Influenza 3. Bij nader onderzoek (longspoeling, diepe neusswabs, bloedonderzoek op antistoffen) vinden we ook steeds vaker andere ziekteveroorzakers, bijvoorbeeld Mycoplasma bovis, Histophilus somni en Corona. Voor deze groep zijn specifieke vaccins beschikbaar.

Voor advies, onderzoek en vaccinatie op maat kunt u contact opnemen met de praktijk.

Landelijke IBR aanpak

Op 1 januari 2027 gaat de landelijke IBR (infectieuze bovine rhinotracheïtis of koeiengriep) aanpak van start. Waarschijnlijk heeft dit gevolgen voor uw bedrijf! Hieronder leest u wat er gaat veranderen. Omdat de aanpak bedrijfsspecifiek is kunnen we niet alles in de nieuwsbrief uitleggen. Overleg daarom ook met uw 1-op-1 dierenarts wat op uw bedrijf de beste optie is.

Nederland is op dit moment niet IBR vrij. Omliggende landen (zoals Duitsland en België) zijn hier een stuk verder in. In 2018 is wel al begonnen met een aanpak op melkveebedrijven.

De basis van de nieuwe aanpak is een vaccinatieplicht, tenzij uw bedrijf aan één van de uitzonderingen voldoet.

De uitzonderingen zijn:

- IBR-vrij status
- IBR-onverdacht status op melkleverende ubn's
- Hobbyhouders met maximaal 5 runderen
- Vleeskalveren bedrijven
- Zie ook: [IBR - rijksoverheid](#)

Heeft u een **melkveebedrijf** dan neemt u al deel aan een IBR programma. De huidige opties blijven bestaan: IBR-vrij, IBR onverdacht en IBR vaccinerend (2x per jaar). Vrijwillig vaccineren (1x per jaar) om een uitbraak of insleep te voorkomen blijft ook mogelijk.

Melkveebedrijven die **IBR vrij** zijn, zijn klaar voor 2027 en hoeven geen actie te ondernemen. De veterinaire eenheid voor IBR vervalt; elk UBN heeft zijn eigen status. Dit is goed opletten bij verplaatsing van dieren van of naar de jongveelocatie of bij uitscharen.

Voor **melkveebedrijven** die nu langer dan 2 jaar **tankmelk onverdacht** zijn is het gunstig om IBR vrij te worden voor 2027, omdat de regels nu soepeler zijn en er waarschijnlijk minder dieren bloed getapt hoeven te worden. Bent u korter dan 2 jaar IBR onverdacht, overleg dan met uw dierenarts wat de beste optie is. Houd rekening met de doorlooptijd: positieve dieren moeten worden afgevoerd, het eerstvolgende tankmelkonderzoek moet gunstig zijn alvorens de status IBR vrij wordt.

Melkveebedrijven die in de route **vaccinerend** zitten kunnen 2 x per jaar blijven vaccineren. De regels daarvoor veranderen wel. Tussen de 1e en de 3e vaccinatie mag niet meer dan 12 maanden zitten. De NVWA gaat hierop handhaven. Ons advies is dan ook om niet onnodig in de route vaccinatie te blijven, maar over te gaan op tankmelk onverdacht (en daarnaast 1 keer per jaar te blijven vaccineren) als dat een optie is.

Heeft u een **vleesvee/zoogkoeien/hobby** bedrijf en neemt u nu al deel aan de vrijwillige **IBR vrij** certificering dan voldoet u ook al aan de nieuwe eisen. De monitoring wordt wel uitgebreid van 1 x per jaar naar 2 x per jaar 3 dieren onderzoeken door middel van bloedonderzoek of slachtlijn onderzoek.

Heeft u nu als **vleesveebedrijf** nog **geen status voor IBR** dan kunt u kiezen voor deelname aan IBR-vrij of 2 x per jaar vaccineren tegen IBR. Voor 1 juli 2027 moet het bedrijf IBR vrij zijn of moet er gevaccineerd zijn. Ons advies is om hier niet tot het laatst mee te wachten maar dit te doen voordat de koeien in het voorjaar weer de wei in gaan.

Landelijke IBR aanpak

Om IBR vrij te worden moeten eenmalig alle dieren bloedgetapt worden, bij een goede uitslag is uw bedrijf IBR vrij. Daarna moeten per half jaar 3 dieren onderzocht worden door middel van bloedonderzoek of slachtlijn onderzoek.

Als u kiest voor vaccinatie dan moeten alle dieren ouder dan 3 maanden 2 x per jaar gevaccineerd worden. De vaccinatie moet verplicht geregistreerd worden in Veeonline.

Wat op uw bedrijf de beste optie is hangt van een aantal factoren af. Op dit moment is nog niet duidelijk welke kosten de GD gaat rekenen voor het IBR vrij abonnement en voor het registreren van de vaccinatie. Als hier meer duidelijkheid over is ontvangt u hierover bericht.

Hieronder ziet u of er op uw bedrijf actie nodig is:

Type bedrijf	Status 2026	Status 2027 / actie
Melkveebedrijf 1 ubn	Vrij	Vrij
Melkveebedrijf 1 ubn	Onverdacht	Onverdacht
Melkveebedrijf 1 ubn	Vaccinerend	Vaccinerend
Melkveebedrijf met veterinaire eenheid	Vrij	Vrij, aparte monitoring elk ubn
Melkveebedrijf met veterinaire eenheid	Onverdacht	ACTIE NODIG VOOR 31-10-2026
Melkveebedrijf met veterinaire eenheid	Vaccinerend	Vaccinerend, dieren >3 mnd moeten gevaccineerd zijn voor verplaatsen
Niet melkleverend bedrijf	Vrij	Vrij, monitoring 2x per jaar, bloedonderzoek of via slachtlijn
Niet melkleverend bedrijf	Geen deelname	Vaccinatieplicht of starten vrij certificering
Maximaal 5 runderen	Geen deelname	Vrijgesteld tot 2029

Wat verandert er:

- De veterinaire eenheid voor IBR verdwijnt, dus heeft u meerdere UBNs dan moeten die elk apart gemonitord worden. Het is nodig om met de dierenarts te overleggen wat er op uw bedrijf moet gebeuren. Doe dit zo spoedig mogelijk.
- De handhaving wordt veel strenger dan nu het geval is. Als openstaande onderzoeken niet tijdig worden uitgevoerd dan raakt u de status die u heeft kwijt! U bent zelf verantwoordelijk voor het bijhouden en laten uitvoeren van de onderzoeken!
- Voldoet u niet aan de vaccinatie verplichting dan handhaaft de NVWA daarop. U bent zelf verantwoordelijk voor het tijdig laten uitvoeren (en registratie) van de vaccinaties!
- De status op 31 december 2026 wordt meegenomen naar het nieuwe systeem, zorg ervoor dat er geen onderzoeken open staan de laatste weken van het jaar.

Fotosensibiliteit

Hoewel koeien zeer fotogeniek zijn bedoelen we met fotosensibiliteit 'overgevoeligheid voor licht'. Er zijn de laatste tijd verschillende meldingen geweest van schapen met fotosensibiliteit, ook koeien zijn hier gevoelig voor.

Afgelopen zomer en het begin van de herfst waren optimaal voor de schimmel *Pithomyces chartarum*; door de aanwezigheid van dood plantaardig materiaal na de lange droogte, de regenval en hoge luchtvochtigheid in september en een grondtemperatuur boven de 12 graden kon de schimmel goed groeien en sporidesmin vormen. Deze stof beschadigt de huid onder invloed van zonlicht. Dit is vooral zichtbaar op lichtere en onbehaarde delen van de huid. Aangetaste dieren kunnen een dikke kop, dikke afhangende oren en gezwollen oogleden krijgen. De neuzen kunnen rood en korstig worden. De huid, met name bij een witte vacht, kan korstig worden en loslaten. Ook de spenen kunnen aangedaan zijn. Het beeld lijkt op zonnebrand.

Al deze verschijnselen zijn erg pijnlijk, de dieren stoppen met eten en zijn ernstig ziek. Het is belangrijk om getroffen dieren in het donker te zetten en met pijnstilling te behandelen, geef ze energierijk ruwvoer van goede kwaliteit.

De eerste verschijnselen zijn 10-14 dagen na opname van de schimmelsporen zichtbaar. Daarom kunnen ook niet getroffen dieren binnen dezelfde koppel het beste binnen gezet worden; hoewel ze nog geen zichtbare klachten hebben is er al wel leverschade aanwezig. Voorkom begrazing van besmette percelen en te kort afgrazen: dichterbij de grond bevinden zich de meeste schimmelsporen.

De huidschade herstelt meestal snel na opstallen. De meeste dieren herstellen restloos maar bij ernstige leverschade kan het chronisch worden. Bij ernstig aangetaste spenen kan mastitis als complicatie optreden. Het is belangrijk de dieren de tijd te geven om goed te herstellen.

Leverbotinfectie, vitamine B12 deficiëntie, koperstapeling, koolzaad, rode klaver, luzerne en boterbloem worden ook in verband gebracht met leverschade en fotosensibiliteit. Bij twijfel over de oorzaak of behandeling kunt u het beste contact opnemen met de praktijk.

bron: GD, WUR

Mededelingen uit de praktijk

1 september zijn Marline van Mil en Bjorn Verhoeven gestart bij ons op de praktijk. Ze stellen zich graag aan u voor!

Mijn naam is Marline van Mil. Aan mijn tongval kun je goed horen, dat ik hier niet uit de buurt kom. Ik ben opgegroeid op een melkveebedrijf in Schipluiden, een klein dorp vlakbij Delft. Na mijn studie in Utrecht ben ik begonnen als veearts in de Alblasserwaard. Hier heb ik 7 jaar met heel veel plezier gewerkt. Sinds een jaar woon ik samen in het praktijkgebied, in Oijen. Het leukste aan het werk vind ik het onvoorspelbare en de band die je opbouwt met de veehouders. Ik kijk er naar uit om jullie te ontmoeten!

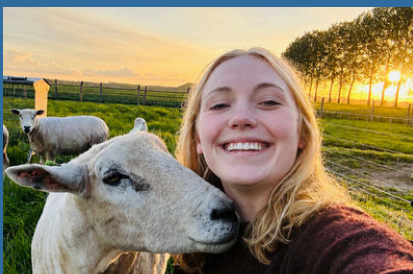

Mijn naam is Bjorn Verhoeven. Mijn passie voor de rundveesector is al op jonge leeftijd ontstaan op het melkveebedrijf van mijn ouders in Sint Hubert. Daar hielp ik met veel plezier mee en heb ik van dichtbij ervaren hoeveel kennis, inzet en passie er komt kijken bij het houden van melkvee. Deze achtergrond heeft een belangrijke rol gespeeld bij mijn keuze voor de afstudeerrichting herkauwers tijdens mijn opleiding Diergeneeskunde aan de Universiteit Gent, waar ik dit jaar mijn diploma heb behaald. Ik kijk ernaar uit om de komende tijd veel bedrijven te bezoeken, kennis te maken met de veehouders en samen te werken aan een gezonde en vitale veestapel. Tot ziens op het erf!

Afscheid

Assistente Kitty is na 28 jaar trouwe dienst met pensioen gegaan. Voor velen was ze een vertrouwd gezicht op onze locatie in Mill en een bekende stem aan de telefoon.

17 september was haar laatste werkdag. We hebben haar op haar laatste dag en tijdens het praktijkuitje in het zonnetje gezet en willen haar nogmaals bedanken voor al haar inzet. Kitty geniet van je welverdiende pensioen!

Dierenarts Cheyenne heeft het mooie Nederland weer verlaten en gaat weer verder in haar eigen praktijk in België. We willen haar bedanken voor haar fijne en enthousiaste inzet en hulp deze zomer! Uiteraard heeft ze een Hollands pakket meegekregen om ons niet te vergeten.